

บันทึก

เรื่อง การทำนิติกรรมขององค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์

ตามหนังสือกรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ ๘๙๘๗/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๕๑ แจ้งว่าได้รับความเห็นของเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เกี่ยวกับเรื่องการทำนิติกรรมขององค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ สรุปความว่าองค์การดังกล่าวมิได้มีฐานะเป็นนิติบุคคล หากกระทำการนิติกรรมการลงไป ผู้ที่ลงนามในสัญญานั้นย่อมผูกพันแต่ผู้เดียว ซึ่งกรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้นำเสนอนายกรัฐมนตรีพิจารณาแล้ว มีคำสั่งให้ถามคณะกรรมการกฤษฎีกาว่าสมควรจะอย่างไร จึงจะถูกต้องตามกฎหมายนั้น

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๓) ได้ตรวจพิจารณาแล้ว มีความเห็นดังต่อไปนี้

๑. เนื่องจากองค์การนี้มีได้มีฐานะเป็นนิติบุคคล องค์การนี้จึงทำนิติกรรมผูกพันกับบุคคลอื่นมิได้ ผู้ที่ลงนามในสัญญานั้นก็ย่อมต้องเป็นผู้รับผิดชอบและผูกพันแต่ผู้เดียวตามนัยแห่งบันทึกความเห็นของเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

๒. เพื่อแก้ไขข้อขัดข้องก็จำเป็นต้องก่อตั้งองค์การนี้มีฐานะเป็นนิติบุคคลขึ้นซึ่งอาจทำได้โดย

ก. จัดตั้งเป็นกรม หรือเป็นส่วนราชการรวมเข้าอยู่ในกรมในกรมหนึ่ง

ข. ก่อตั้งเป็นบริษัทจำกัด

ค. โดยออกกฎหมายเป็นพิเศษ

๓. ในการก่อตั้งให้เป็นนิติบุคคล โดยจัดตั้งเป็นกรมหรือเป็นส่วนราชการรวมเข้าอยู่ในกรมใดกรมหนึ่ง เพื่อให้กระทำการในนามของกรมนั้นซึ่งเป็นนิติบุคคลนั้น

คณะกรรมการกฤษฎีกาใคร่ขอตั้งข้อสังเกตว่า กระทรวงที่จะให้กรมที่จะจัดตั้งใหม่นี้สังกัดอยู่ที่ใด หรือกรมที่จะรับเอาองค์การนั้นไปเป็นส่วนการอยู่ด้วยก็ดี จะต้องเป็นกระทรวงหรือกรมที่มีอำนาจหน้าที่ (วัตถุที่ประสงค์) ที่จะดำเนินกิจการขององค์การนี้ได้

อย่างไรก็ดีสำหรับกิจการขององค์การนี้ เท่าที่ได้รับคำสั่งจากผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรีปรากฏข้อเท็จจริงว่า เป็นองค์การที่ดำเนินกิจการต่างๆ อันเป็นวัตถุประสงค์ขององค์การเอง โดยใช้เงินทุนของแผ่นดิน หรืออีกนัยหนึ่งก็เท่ากับรัฐบาลดำเนินการค้าในเรื่องนี้ ดังเช่นเอกชนธรรมดาตนเอง เมื่อพิจารณาถึงหลักการปกครองตามระบอบรัฐธรรมนูญแล้ว การดำเนินการปกครองของรัฐบาลย่อมต้องเป็นไปตามกฎหมาย คณะกรรมการกฤษฎีกาจึงเห็นว่า การที่รัฐบาลจะดำเนินการค้าโดยไม่มีกฎหมายสนับสนุน ย่อมเป็นการไม่ถูกต้อง เพราะนอกจากที่

กล่าวมาแล้วข้างต้น ยังมีพระราชบัญญัติเงินคงคลัง พ.ศ.๒๕๕๑ มาตรา ๑๒ บัญญัติไว้ชัดเจนว่า “การจ่ายเงินเป็นทุนหรือทุนหมุนเวียนเพื่อการใด ๆ ให้กระทำได้แต่โดยกฎหมาย” และความเห็นดังกล่าวมาแล้วนี้ ย่อมใช้แก่กรณีที่รัฐบาลจะลงทุนโดยก่อตั้งเป็นบริษัทด้วยเช่นเดียวกัน

(ลงชื่อ) ส. วินิจัยกุล

(นายเสริม วินิจัยกุล)

เลขาธิการ

คณะกรรมการกฤษฎีกา

ธันวาคม ๒๕๕๑